

Mijn grootvader en de dood

Benno van Delden

Tekening Leen Drent

Als jongetje begreep ik er destijds weinig van als er over Magere Hein werd gesproken, terwijl mijn oom Hein - gezond en weldoorvoed - daarbij aanwezig was. Enige dagen later stierf mijn grootmoeder.

Daarna kwam dat fenomeen - de dood - regelmatig om de hoek kijken bij de bezoeken, die ik in de daarop volgende jaren aan mijn grootvader bracht.

Ik fietste graag naar hem toe, omdat zijn gevoel voor historie en zijn kennis van de Enschedese geschiedenis en vooral zijn kernachtige uitspraken mij hevig fascineerden.

Meestal trof ik hem dan aan, gezeten op een bankje onder een oude eikenboom en uitkijkend over de weiden en roggevelden; achter hem heerste het bos, in de verte loeide een koe en over de landweg trok een boerenwagen met melkbussen rammelend voorbij.

Uit zijn vestzakje - behorend bij een zwart pak met daarin een wit overhemd met een hard gesteven hoge boord - haalde hij een zilveren doosje te voorschijn, waaruit mij een pepermuntje werd aangereikt. Dat vormde het vaste ritueel, waarna het gesprek kon beginnen. Eigenlijk was het geen gesprek, maar betrof het een monoloog, waarin de dood - zijn dood - de hoofdrol speelde.

Zo vertelde hij mij, dat hij zich in zijn zestigste levensjaar niet goed voelde en toen dacht: *ik goa dood*. Daarop liet hij in allerijl zijn zoon (mijn oom Hein) terugroepen uit

Verviers (Hogere Textielschool). Na dat voorval leefde mijn grootvader nog meer dan 30 jaar!

Na een stilte kon hij plotseling met de deur in huis vallen door te zeggen: *Aj now meer wusn of 't met Poaschen of met Pinksteren gebeurt* en vervolgens *en geern d'r kloar oet*.

Onderwijl aaide hij zijn teckel Waldman, die hij aan een lang touw had (een touw is langer en goedkoper dan een riem), terwijl je hem als het ware aan het onvermijdelijke einde hoorde denken, een einde dat zelfs hij niet kon tegenhouden.

Bij het terugwandelen (met Waldman aan het touw) viel het mij op, dat hij nogal versleten schoenen aan had. Als reactie op mijn verwondering daarover uitte hij: *Dee schoon hölt miene tied wal oet*. Op zijn negentigste verjaardag verscheen hij met twee linkerschoenen aan het ontbijt, waarbij hij zorgelijk opmerkte: *t Loopn wordt er nich better op!*

Zijn andere treffende uitspraken luidden: *Jong, 't lèvn is 'n vlok en 'n zocht, t Lèvn is boks an boks oet* en *'n Oale keerl en 'n oald peerd bint niks weerd* m.a.w. het wordt tijd!

Op bijna 92-jarige leeftijd was het dan zover en gaf hij de geest: niet met Pasen, niet met Pinksteren, maar wel *d'r kloar oet*.

Nu ik zelf Magere Hein zie opdoemen, maak ik met veel plezier gebruik van zijn uitspraken c.q. wijsheden: zij zijn tijdloos en zo raak. *Aj now meer wusn of 't met Poaschen of Pinksteren gebeurt!*